

یادداشت

از جیب کارگران به جیب دولت

علی حیدری، کارشناس رفاه و تامین اجتماعی

چند روز پیش که کلیات لایحه بودجه سال ۱۴۰۳ کشور در جلسه صحن علنی مجلس، رد شد (که البته پدیده‌ای نادر در کشور بود) رئیس مجلس و نمایندگان مانور زیادی دادند که یکی از علل اصلی رد کلیات لایحه بودجه، عدم لحاظ منابع لازم برای متناسب‌سازی مستمری بازنشستگان بوده و این تلقی در میان بازنشستگان مشمول تامین اجتماعی ایجاد شد که مجلس آنها را نیز مدنظر داشته است. اکنون که متن اصلاحیه لایحه بودجه ۱۴۰۳ کل کشور منتشر و کلیات آن در صحن علنی مجلس به تصویب رسید، مشخص شد که مجدداً و مثل همیشه دولت و مجلس فقط بازنشستگان صندوق های کارمندی را مدنظر داشته و در بند «س» تبصره ۱۶ اصلاحیه لایحه بودجه سال ۱۴۰۳ کل کشور با افزایش یک درصد به مالیات ارزش افزوده، مقرر داشته‌اند که منابع حاصله که حدود ۵۰ هزار میلیارد تومان برآورد می‌شود، برای متناسب‌سازی حقوق بازنشستگان کشوری و لشگری صرف شود. به این معنا که مقرر است بیمه‌گذاران و مستمری‌بگیران مشمول قانون کار و تامین اجتماعی از ابتدای سال جدید در موقع خرید مایحتاج و لوازم مورد نیاز خود یک درصد مالیات ارزش افزوده بیشتر بپردازند ولی منابع حاصله به جیب دولت برود و برای متناسب‌سازی بازنشستگان کشوری و لشگری و... هزینه شود.

یک نگاه اجمالی به اصلاحیه لایحه بودجه سال ۱۴۰۳ کل کشور و احکام، تبصره‌ها و جداول منابع و مصارف آن حاکی است که نه تنها دولت اعتباری بابت متناسب‌سازی مستمری مشمولین قانون تامین اجتماعی در نظر نگرفته است بلکه حتی هیچ حکم و ردیف اختصاصی و مشخصی هم برای پرداخت و تادیه مطالبات بیمه‌ای جاری و معوقه سازمان تامین اجتماعی از دولت در بودجه ملحوظ نظر قرار نگرفته است. این در حالی است که عدالت در بهره‌مندی از منابع عمومی ایجاب می‌کرد که مستمری‌بگیران سازمان تامین اجتماعی هم‌هماندن باقی بازنشستگان کارمندی به طور سرانه برابر از اعتبارات و کمک‌های دولتی و عمومی بهره‌مند شوند و در حداقل شرایط انتظار می‌رفت اگر دولت اعتباری از منابع عمومی برای بازنشستگان سازمان تامین اجتماعی نمی‌دهد حداقل بخشی از بدهی‌های معوقه و سنواتی خود به سازمان تامین اجتماعی را نقداً برابر داد تا سازمان مزبور بتواند محل منابع خود متناسب‌سازی را به انجام برساند.

اگر چه ساز و کار تهیه و تنظیم و بررسی و تصویب بودجه کل کشور دو مرحله‌ای شده است و مقرر شده در این مرحله احکام، منابع و جداول کلان قید شود و پس از تصویب آن، متعاقباً ریز مصارف ارائه شود، ولی جالب است در اصلاحیه لایحه بودجه برای بازپرداخت بدهی دولت به بانک‌ها، به بیمه‌انکاران بخش خصوصی، بازپرداخت وام‌ها و تسهیلات بانکی، بازپرداخت وام‌های خارجی، بازپرداخت و تسویه وادعای و اوراق و نیز سهم مصارف وزارت بهداشت از مالیات، حکم و تبصره و ردیف جدول تعبیه شده است ولی برای بازپرداخت مطالبات بیمه‌ای سازمان تامین اجتماعی از دولت که در واقع طلب بازنشستگان و بیمه‌شدگان مشمول قوانین کار و تامین اجتماعی است هیچ رد و نشانه‌ای دیده نمی‌شود. یعنی در متنی و جداول بخشی که قرار بوده فقط منابع قید شود مصارف خاصه دیده شده است ولی برای سازمان تامین اجتماعی و ذینفعان آن رقم یا حکم مشخصی لحاظ نشده است. جالب توجه اینکه دولت در جدول شماره ۴ منابع بودجه، ردیف «منابع حاصل از واگذاری شرکت‌های دولتی» ۴۳۱ درصد کاهش داده و از ۱۰۶ هزار میلیارد تومان به ۶۰ هزار میلیارد تومان رسانده و واضح است که بدین ترتیب، دولت قصد ندارد حتی بدهی بیمه خود به سازمان تامین اجتماعی را از طریق تهاتر سهام تادیه کند.

نتیجه آنکه به رغم تبلیغات وسیع نمایندگان مجلس در میان بازنشستگان سازمان تامین اجتماعی مبنی بر اینکه لایحه بودجه را به خاطر آنها و برای درج منابع مالی لازم جهت متناسب‌سازی مستمری آنها، رد کرده‌اند، متن اصلاحیه بودجه که کلیات آن به سرعت در مجلس به تصویب رسید بی‌انگیز این است که نه تنها چیزی بر سر سفره بازنشستگان گذاشته نشده بلکه قرار است یک درصد مازاد مالیات ارزش افزوده هم از جیب آنها برداشته شده و صرف تامین منابع مورد نیاز دولت شود.

درک نادرست دولت از واقعیت‌های اقتصادی جامعه، حقوق بگیران را مستاصل کرده است

فقر بیشتر؛ رهاورد ادعای کنترل تورم

هر چند در سال‌های اخیر، حقوق کارمندان و ۲۰ درصدی بازنشستگان کافی بود تا امیدها برای بهبود وضعیت اقتصادی حقوق بگیران و رونق سفره آنها که از شعارهای همیشگی ابراهیم رئیسی است، بار دیگر رنگ ببازد.

در شرایطی که پشت‌سر گذاشتن سال سخت ۱۴۰۲ با تورم نزدیک به ۵۰ درصد و آچمز شدن حقوق بگیران به خصوص افراد حداقلی بگیر، آنها را امیدوار کرده بود که شاید در سال ۱۴۰۳ شرایط بهتری را تجربه کنند، این اعداد نشان داد که سال ۱۴۰۳ قطعا سخت‌تر از سال جاری هم خواهد بود. بدتر اینکه دولت برای برون‌رفت از ورشکستگی صندوق‌های بازنشستگی، افزایش سن بازنشستگی را پیشنهاد داده که در صورت تصویب از ابتدای ۱۴۰۳ اجرائی خواهد شد.

در حال حاضر نرخ تورم بالای ۴۵ درصد بوده و کشور در آستانه بحرانی به نام ابر تورم قرار دارد. کاهش واقعی در دستمزدها و حقوق‌ها باعث می‌شود که خط فقر فراگیر تر از شرایط کنونی شده و جامعه فقیر تر شود

نخواهند کرد و بدتر اینکه شاید امکان گذران زندگی هم نداشته باشند. وی افزود: در حال حاضر نرخ تورم بالای ۴۵ درصد بوده و کشور در آستانه بحرانی به نام ابر تورم قرار دارد. کاهش واقعی در دستمزدها و حقوق‌ها باعث می‌شود که خط فقر فراگیر تر از شرایط کنونی شده و جامعه فقیر تر شود. در نهایت قشر متوسط جامعه فقیر تر شده و حذف خواهد شد. در چنین شرایطی در جامعه دو طبقه فقیر و غنی شکل می‌گیرد که شکل گیری چنین وضعیتی به ضرر جامعه است.

مسئولان سازمان برنامه و بودجه در کی از وضع مردم ندارند

قنبری، توجیه سازمان برنامه و بودجه برای اینکه افزایش حقوق بیشتر به ضرر جامعه است و جامعه کارفرمایی و صندوق‌های بازنشستگی امکان تحمل افزایش حقوق بیشتر را ندارند، نادرست دانست و گفت: متأسفانه سازمان برنامه و بودجه، درک درستی از وضعیت اقتصادی کشور ندارد. زمانی که افزایش دستمزدها با نرخ تورم فاصله بیشتری بگیرد، فقر در جامعه گسترده و فراگیر می‌شود و تعداد افراد بیشتری زیر خط فقر قرار می‌گیرند.

وی افزود: افراد دارای حقوق ثابت، یک زندگی حداقلی داشته و امکان برخورداری از یک زندگی معمولی را با توجه به قیمت‌های گزاف در جامعه را ندارند. به همین دلیل سازمان برنامه و بودجه و وزارت کار باید تدابیری را برای افزایش حقوق بیشتر کارگران در نظر بگیرند.

که شاید دولت تدابیری در نظر بگیرد و حقوق را افزایش دهد. باین حال سخنان امکان رقیب با تورم را نداشته و همواره بازنده بوده و از دور رقابت حذف می‌شود اما پس از رد کلیات لایحه بودجه توسط نمایندگان مجلس به دلیل عدم انطباق افزایش حقوق متناسب با تورم، این امید در بین قشر حقوق بگیر جان گرفته بود

اقدامی ناخبردانه برای ایجاد بن‌بست در زندگی حقوق بگیران

علی قنبری «استاد اقتصاد دان» تربیت مدرس در گفت‌وگو با جماران افزایش حقوق ۱۸ درصدی شش‌اغلان و ۲۰ درصدی بازنشستگان را یک اقدام ناخبردانه دانسته و اظهار کرد: مردمی که دارای حقوق ثابت و بالایی نیستند، در صورتی که حقوقشان با نرخ تورم فاصله نجومی داشته باشد فقیر تر شده و سفره‌هایشان کوچک می‌شود. در نتیجه امکانی برای بهبود وضعیت زندگی پیدا

یک سوم در آمدهاست، هزینه نهادهای حاکمیتی بالا بوده و کاهش در هزینه جاری مشاهده نمی‌شود. این رویکرد، شکاف هزینه و درآمد را افزایش داده و کسری بودجه افزایش می‌یابد. تا زمانی که منابع پایدار دائمی شناسایی نشده و درآمد سرانه و رشد اقتصادی افزایش نیابد، این وضعیت نامطلوب ادامه پیدا می‌کند. برای همین وقت آن فرار سیده که سازمان برنامه و بودجه با واقعیت اقتصادی روبه‌رو شود و برای حل آن برنامه‌ریزی کند، به جای اینکه برخورد غیر عقلانی بسا واقعیت‌های اقتصادی جامعه را در پیش بگیرد!

به بهانه کنترل تورم، فقر را بین مردم توزیع می‌کنند

این نماینده مجلس ششم، ادعای رئیس سازمان برنامه و بودجه مبنی بر اینکه «افزایش بیشتر حقوق، به تورم بیشتر منجر می‌شود و رشد پلکانی اثرات تورمی نخواهد داشت و دولت مکلف است به تورم تکرر قوی برسد» نادرست ارزیابی و تصریح کرد: به بهانه کنترل تورم، نمی‌توان قشر متوسط جامعه و مردم را قربانی کرد و به آنها فقر هدیه داد. رئیس سازمان برنامه و بودجه تیم اقتصادی دولت خیلی دغدغه راه مردم را ندارد در حالی که لازم است تلاش خود را بر توسعه همه‌جانبه اقتصادی متمرکز کند. مهمتر اینکه تورم چندان ربطی به دستمزدها کارمندان و کارگران ندارد که با محدود کردن آن بتوان آن را کنترل کرد!

این کارشناس اقتصادی با توجه به فاصله حداقل حقوق و حداکثر حقوق ۶۵ میلیونی توانمی گفت: این کار به شکاف بیشتر دامن می‌زند. متأسفانه شرایط سخت و دشوار مردم در گذشته و سیاست‌گذاری درستی انجام نمی‌شود در نتیجه قشر متوسط هم هر روز بیشتر از دیرپو تحریف می‌شود.

به بهانه کنترل تورم، نمی‌توان قشر متوسط جامعه و مردم را قربانی کرد و به آنها فقر هدیه داد. رئیس سازمان برنامه و بودجه و تیم اقتصادی دولت خیلی دغدغه راه مردم را ندارند

احکام رتبه‌بندی معلمان بازنشسته آموزش و پرورش صادر شد

هم‌برای این عزیزان اعمال شده است. مدیرعامل صندوق بازنشستگی کشوری با بیان اینکه در مجموع ۵۰ هزار و ۴۷۷ نفر مشمول دریافت معوقه رتبه‌بندی شده‌اند، گفت: این تعداد به صورت میانگین ۲۷ میلیون و ۲۰۰ هزار تومان

زمانی که به صندوق بازنشستگی کشوری تحویل شد بدون رتبه‌بندی بود. وی با اشاره به تلاش‌ها و پیگیری‌های وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی و قدردانی از حوزه‌فنی صندوق بازنشستگی کشوری گفت: با پیگیری به عمل آمده در جهت اجرای رتبه‌بندی و براساس اعلام رسمی آموزش و پرورش، از مجموع حدود ۱۲۰ هزار نفر که در سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ بازنشسته شدند، حدود ۶۲ هزار نفر مشمول طرح رتبه‌بندی می‌شوند یعنی معلمان و همکاران این دستگاه که مشمول بخشنامه ۲۳۰ بوده و رسته آنها آموزشی و فرهنگی است. مدیرعامل صندوق بازنشستگی کشوری ادامه داد: صندوق بازنشستگی کشوری برای این عزیزان احکام اعمال رتبه‌بندی ۱۴۰۰، ۱۴۰۱، ۱۴۰۲ و ۱۴۰۳ صادر کرده و ضرایب سنواتی بعدی

مدیرعامل صندوق بازنشستگی کشوری از صدور احکام رتبه‌بندی بازنشستگان رسته‌های آموزشی و فرهنگی آموزش و پرورش برای ۵۰ هزار و ۵۰۰ نفر از مشمولان خبر داد. به گزارش توسعه ایرانی، مهدی مسکنی گفت: موضوع رتبه‌بندی بازنشستگان رسته آموزشی و فرهنگی آموزش و پرورش براساس قانون باید اجرائی می‌شد اما با توجه به اینکه آموزش و پرورش در نیمه دوم ۱۴۰۱ احکام شش‌اغلین و مشمولان رتبه‌بندی را صادر کرده بود، این مهم تاکنون به طول انجامید. مسکنی اظهار کرد: افرادی که در فاصله ۳۱ شهریور ۱۴۰۰ تا پایان سال ۱۴۰۱ بازنشسته شدند، چون حکم کارگزینی با اعمال رتبه‌بندی در زمان اشتغال برای این عزیزان از طرف آموزش و پرورش صادر نشده بود، پرونده این عزیزان هم

گزارش

گفت و گو

رئیس کانون انجمن‌های صنفی کارگران ساختمانی:

رئیس کانون عالی انجمن‌های صنفی کارگران ساختمانی تصریح کرد: اگر مجلس حمایت درستی از بحث بیمه کارگران ساختمانی می‌کرد، حجم قابل توجهی از حق بیمه از سمت کارگر و حق بیمه کارفرما میان کارگاه‌های ساختمانی و انبوه‌سازان به سازمان سرازیر می‌شد و بخش قابل ملاحظه‌ای از مشکلات کنونی در سازمان رفع می‌شد.

وی با تأکید بر اینکه «کارفرمای ساختمانی باصطلاحاً بخشی از بسازنفر و شا عملاً بنا بر داختن مالیات و حق بیمه خود را از سایر کارفرمایان جدا کرده‌اند»، گفت: متأسفانه تلقی ما این است که مجلس درباره بیمه کارگران ساختمانی محکم ایستادگی نکرد و حتی این مسأله مطرح است که قشری از صاحبان سرمایه در مجلس و اصحاب قدرت نفوذ دارند و اجازه نمی‌دهند قانونی به زیان آنها تصویب شود. شوکت اضافه کرد: اکنون به ازای هر متر مربع ساخت مسکن در برخی از نقاط کلانشهرها تا ۲۰۰ درصد سود وجود دارد که در هیچ رشته تولیدی دیگری ملاحظه نمی‌شود. کارفرمای صنعتی بخش تولید باید مالیات، اشعاعات، هزینه انرژی، حق بیمه کارگر و همه چیز را بدهد تا در بهترین حالت حدود ۴۰ درصدی برای تولید محصول ببرد ولی کارفرمای بخش مسکن به ازای هر یک میلیون توانمی که بابت ساخت مسکن هزینه می‌کند، دو میلیون تومان سود می‌کند. این در حالی است که اغلب از مالیات‌ها بر عایدی سرمایه که بعضاً حاصل سود توری است و مالیات بر خانه‌های خالی و مالیات بر سودی که در اثر تورم بیشتر هم می‌شود، معاف هستند و حق بیمه نیز بر عهده آنان نیست.

وی با بیان اینکه با بیمه کارگران ساختمانی تا یک میلیون نفر به بیمه‌شدگان حق بیمه پرداز سازمان تامین اجتماعی که کارفرمایان دارند، افزوده می‌شود، اظهار کرد: اگر در سال گذشته این قانون تصویب می‌شد، حداقل ۷۰۰ هزار بیمه‌شده جدید به منابع سازمان تامین اجتماعی کمک می‌کرد. مجلس اما از این منابع مهم صرف‌نظر کرد و به خاطر برخی اشتباهات و اعمال نفوذها و منافع، به سراغ گزینه‌هایی مثل افزایش سن بازنشستگی رفت.

دبیر اجرایی خانه کارگر قم تصریح کرد: اگر مجلس چند قانون صحیح مانند قانون بیمه کارگران ساختمانی را تصویب می‌کرد، امروز چیزی به نام بحران صندوق های بازنشستگی در کشور وجود نداشت.

کرده است. وی با تأکید بر اینکه توجه نمایندگان مجلس باید بیشتر به گروه‌های فرودست جامعه و نه ثروتمندان باشد، اظهار کرد: اگر نمایندگان مجلس می‌خواهند اصلاحات سیستماتیک و ساختاری در صندوق‌های بازنشستگی داشته باشند و تلاش‌شان صرفاً چند اصلاح پارامتریک از قبیل افزایش سن بازنشستگی و سابقه یا محاسبه نرخ مستمری نیست، باید اصلی‌ترین بحران ساختاری و سیستماتیک صندوق‌ها (یعنی ضریب پشتیبانی ورودی صندوق‌ها) را اصلاح کنند. مابابضاعت کنونی جمعیتی و نیروی کار شاغل و بی‌کار فعلی به راحتی می‌توانیم ضریب پشتیبانی سازمان تامین اجتماعی را از عدد حدود ۳.۵ به یک دوباره به ۶ به یک بازگردانیم و اگر این میزان به ۶ برسد (یعنی به ازای هر بازنشسته شش شاغل حق بیمه پرداز داشته باشیم) عملاً سایه بحران از سازمان رفع می‌شود. در این زمینه بیمه کارگران ساختمانی یکی از ظرفیت‌های مهم است.

گفت و گو